

ПИАНО

ПОДГОТВИТЕЛЕН КЛАС – ОТ 6-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

Работа върху инструмента по слух - малки детски песни и пиеси

А. Илиевска - "Начални уроци по пиано" – I част

М. Куртева - "Школа по пиано за начинаещи"

Постепенно нотно ограмотяване и свирене по ноти

А. Илиевска - "Начални уроци по пиано" – втора част

Л. Кутева, М. Куртева - "Начална школа по пиано" -

М. Куртева - "Школа по пиано за начинаещи"

Руска начална школа за пиано - I раздел

Байер – начални упражнения

ПЪРВИ КЛАС

Гами в две октави - противоположно и успоредно движение

М. Куртева - "Школа по пиано за начинаещи"

Руска начална школа за пиано

Американска клавирна школа

Байер - продължение

П. Хаджиев - "Детски албум", "Детски свят"

Джазови пиеси за най- малките

ВТОРИ КЛАС

Гами в две октави с малки акорди и малки разложени акорди

М. Куртева - "Школа по пиано за начинаещи" – продължение

Л. Кутева, М. Куртева - "Начална школа по пиано" – продължение

Руска начална школа за пиано – продължение

Етюди:

Черни - оп. 599, 139, Дюверноа - оп. 176

Пиеси:

Гречанинов - оп. 98 "Детски албум"

Барток - "Микрокосмос" - I тетрадка

"Малкият пианист" - I свитък

Хаджиев - "Детски албум", "Бабина приказка"

Ал. Райчев - "Детски албум" - по-леките

ТРЕТИ КЛАС

Гами в две октави, терци децими, малки разложени и цели акорди

Етюди:

Дюверноа - оп. 176; Черни - оп. 599; Лемоан - оп. 37;

Полифонични пиеси

Й. С. Бах - на Ана Магдалена

Сонатини:

Диабели - най-леките

Пиеси:

Гречанинов - "Бусинки" - "Детски албум" - оп. 98

Майкапар - "Бирюлки"
"Малкият пианист" - свитък I, II, III
Чайковски - "Детски албум"
Б. Барток - "Книжка с картинки" , "Микрокосмос" - II свитък
Ал. Райчев - "Детски албум"

ЧЕТВЪРТИ КЛАС

Гами - мажорни и минорни в 2 октави, терци, децими, сексти, малки акорди, арпежи в основно положение

Шмит -оп. 16 (при необходимост)
Етюди:
Дюверноа - оп. 176; Лемоан - оп. 37 (продължение);
Кьолер - оп. 24; Льошхорн;
Полифонични творби:
Й. С. Бах - Ана Магдалена (продължение)
Скарлати - "Пет леки пиеси"
Хендел - "Дванайсет леки пиеси"
Сонатини:
Диабели , Дусек, Клементи - (най-леките), Кулау - (най-леките)
Пиеси:
Чайковски - "Детски албум" оп. 39.
Шуман - "Юношески албум" (по-леките)
Б. Барток - "Микрокосмос" - II тетрадка за децата
Кабалевски - "Леки пиеси" ("Клоуни", "Токатина" и др.)
П. Хаджиев - "Петнайсет малки прелюдии"
Ал. Райчев - "Детски албум" (продължение)
Св. Обретенов - "Детски албум" (по-лесните)
А. Стоянов - "Младежки албум" (по-леките)
В. Казанджиев - "Пиеси за деца и юноши"

ПЕТИ КЛАС

Гами в 4 октави, терци, децими, сексти, акорди и арпежи

Технически упражнения - Ханон
Етюди:
Дюверноа - оп. 276, Кьолер - оп. 242, Бертини - оп. 100.
Хаджиев - "Мелодични етюди".
Полифонични творби:
Й. С. Бах- малки прелюдии и фугети - по-леките
Сонатини:
Клементи, Кулау, Дусек, Хайдн, Моцарт , Бетовен- (по-леките).
Пиеси:
Чайковски - оп. 39.
Шуман - "Албум за младежи"
Кабалевски - "Вариации" (най-леките), леки пиеси
Шостакович - "Детски албум"
Хачатурян - "Детски албум"
"Малкият пианист" - III свитък

П. Хаджиев - "Пиеси за пиано" - I свитък
Ал. Райчев - "Детски албум"(най-трудните)
П. Хаджиев - "Петнайсет малки прелюдии"
А. Стоянов - "Младежки албум"
Св. Обретенов - "Детски албум"

ШЕСТИ КЛАС

Гами в четири октави с терци, децими, сексти, акорди и арпежи
Етюди: Дюверноа - оп. 276, Кьолер - оп. 242, Бертини - оп. 100.

Полифонични пиеси:

Й.С. Бах - "Малки прелюдии и фугети" , Хендел

Сонатини:

Клементи, Кулау, Дусек, Хайдн, Моцарт, Бетовен

Шуман - "Детска соната", Чимароза - Сонати (по-леки)

Беренс – Сонатини, Фибих - "Сонатина"

Пиеси:

Шуман - "Юношески албум"

Менделсон - "Детски пиеси"

Григ - "Лирични пиеси" (по-леките)

Хачатурян - "Детски албум" (продължение)

Прокофиев - "Детски албум"

Пипков - "Юношески албум"

Големинов - "Младежки албум"

Св. Обретенов - "Детски албум"

СЕДМИ КЛАС

Гами в четири октави с терци, сексти, децими, акорди и арпежи
Етюди: Черни - оп.849, Дюверноа - оп.120, Беренс - оп.88, Хелер;

Полифонични пиеси: Бах -"Малки прелюдии и фугети",
Сонатини и сонати:

Клементи, Кулау, Хайдн, Моцарт, Бетовен - Сонати - оп. 49

Пиеси:

Моцарт - Рондо ре мажор

Менделсон - "Песни без думи" (най-леките)

Григ - "Лирични пиеси"

Борткиевич - "Андерсенови приказки"

Шопен - "Две полонези" - сол минор и си- бемол мажор

Ал.Райчев - "Младежки албум - свитък I и свитък II

Стоянов - "Седем пиеси за пиано"

Л. Пипков - "Пролетни приумици" (най-леките),

Казанджиев - "Пиеси за деца и юноши"

ОСМИ КЛАС

Гами в 4 октави с терци, сексти, демици, акорди, арпежи

Етюди:

К. Черни - оп. 636 (продължение), оп.849,

Х. Бертини - оп. 32

Полифонични пиеси:

Й. С. Бах - "Двугласни инвенции"

Сонати :

Й. Хайдн - Сонати (леки)

В. А. Моцарт - Соната до мажор

М. Клементи - Соната ре мажор

Пиеси:

Л. ван Бетовен - "Багатели" (най-леките)

Ф. Менделсон - "Песни без думи"

Е. Григ - "Лирични пиеси"- "Поетични тонови картини"

Фр. Шуберт - "Емпромтю ла-бемол" - оп. 90

Прокофиев - "Приказка за старата баба"

Хачатурян - Малка токата из "Детски албум" - II свитък

Л. Пипков - "Пролетни приумици" (леките)

Ал. Райчев - "Младежки албум" - II свитък, Енигми

П. Хаджиев - "Пиеси за пиано" - II свитък.

ЦИГУЛКА

Обучението по цигулка е индивидуално и върви паралелно със заниманията по солфеж. В началото се започва без ноти с песнички по слух. Нотното оgramотвяване се извършва постепенно, като се подхожда индивидуално, и още в първите месеци се преминава към свирене по ноти. Учебният материал се преподава в ред, определен от педагога и съобразен с възприемчивостта на ученика, както и с неговите психофизически и музикални качества. При свиренето на цигулка се усвояват много сложни двигателни умения, съчетани с възможност за емоционално себеизразяване. С цел обучението по цигулка да стане по-увлекателно и интересно за детето, в програмата се предвижда свирене в ансамбли, с акомпанимент и изява пред публика.

Методиката включва автори от българската и руската педагогически школи, така и популярната в Европа система на Оксфордския университет "Fiddle Time".

При свиренето се развива общата музикална култура и отношение към изкуството.

КЛАСИЧЕСКА КИТАРА (Guitarra Española)

ПЪРВИ КЛАС

1. Нотни стойности: цяла, половина, половина с точка, четвъртина, четвъртина с точка, осмина и съответните паузи. Размери: 4/4, 3/4, 2/4 и Ауфтакт.

2. Звукоизвличане: *apoyando* (удар с опора) и *tirando* (удар без опора).

а) Свирене с палеца на дясната ръка върху втора, трета, четвърта, пета и шеста струна.

б) Свирене с редуващи се пръсти на дясна ръка на всички струни.

в) Свирене с палец – показалец и палец – среден на дясна ръка.

3. Постановката на инструмента, тялото, краката, ръцете на изпълнителя и звукоизвличането се правят съобразно дадените указания в курса „Аз уча китара” от Л. Панайотов и „Да свирим на китара” I част от Валентин Вълчев и др.

4. В първи клас се изучават още: алтерации и втора позиция, гамите до мажор, ла минор (трите вида) - в една октава.

5. Годишен изпит: етюд и две пиеси, от които едната българска.

Забележка: Изпитният материал за всички години се определя индивидуално за всеки ученик, съобразно достигнатото от него ниво към края на учебната година и се свири наизуст!

Литература:

Курсът „Да свирим на китара” I част от Валентин Вълчев; „Аз уча китара“ – начинаещи, от Л. Панайотов; „Начална школа за китара” от Н. Ников (издателство „Музика“, 1985 г.); „Школа за китара” от П. Панайотов; наши или чужди издания на сборници с мелодични етюди, леки пиеси и ансамбли. Материалът се подбира съобразно изискванията на програмата и възможностите на обучаваните.

Методически указания

Обучението в първи клас е най-отговорния период в развитието на начинаещите китаристи. Тук, на базата на най-точно отчитане на възрастовите особености, характера, музикалните и общите способности на обучаваните, трябва да бъдат решени следните основни задачи:

1. Чрез разнообразна, интересна, увлекателна и наситена с музикално-емоционални преживявания класна работа, да бъде спечелено активното участие на обучаваните и бъдат създадени трайни интереси към музикалното изкуство и инструмента.

2. Да се затвърди правилната постановка (с минимално мускулно напрежение) и звукоизвличане.

3. Още от първите уроци, докато се свири без ноти (слухоподражателно), на базата на ансамбловото свирене (учител - ученик) започва музикалното развитие на обучаваните (метроритмичен усет, ладов усет, хармоничен слух, вътрешен слух, музикална памет), което трябва да стане постоянна грижа на преподавателите през време на цялото обучение.

4. Постоянно да бъдат създавани навици и оценка за ефективна самостоятелна работа. Целесъобразно е тези занимания да се провеждат по няколко пъти на ден с почивки.

5. Особено голямо значение за музикалното развитие на обучаваните имат ученето наизуст (по възможност на целия учебен материал), ансамбловото свирене (учител - ученик), транспонирането (както по слух, така и по ноти) и първите публични изяви на базата на индивидуалното и ансамбловото изпълнение.

ВТОРИ КЛАС

1. Нотни стойности: шестнадесетина, осмина с точка и съответните паузи. Синкоп. Триола. Размери: 3/8, 6/8. и неравноделни размери: 9/8, 7/8 и 5/8.

2. Свирене на двуглас и триглас (широко и тясно разположение).
3. Гама: сол мажор, ми минор, фа мажор, ре минор, ре мажор, ла мажор и ми мажор.
4. Легато с десния палец. Възходящо и низходящо легато с лявата ръка.
5. Баре. Арпеджо. Главни акорди в изучаваните тоналности.
6. Разнообразна динамика.
7. Втора, трета, четвърта и пета позиции.
8. Годишен изпит: мажорна и минорна гама, етюд и две пиеси, от които едната е българска.

Литература:

Курсът „Аз уча китара” – начинаещи, Л. Панайотов; „Да свирим на китара” II част от В. Вълчев; „Начална школа за китара” - Н. Ников; „Школа за китара” от П. Панайотов; наши или чужди издания на сборници с леки пиеси, мелодични етюди и ансамблови пиеси.

Методически указания:

При обучението във втори клас се поставят основите на изпълнителската техника (преходът към усвояване на същинските елементи на музициране). Тук все по-голяма роля играе оригиналната литература за китара. През този етап се оформят до известна степен основните компоненти на художественото изпълнение: темпо, ритъм, динамика и фразировка. В този период от обучението, трябва да се затвърдят навиците и уменията за самостоятелна домашна работа.

ТРЕТИ КЛАС

1. Неравноделни размери: 8/8, 9/16, 7/16 и 5/16.
2. Свирене на четириглас в тясно и широко разположение. Мелизми (къс форшлаг и мордент).
3. Техника на заглушаването.
4. Вибрато и глисандо.
5. Мажорни и минорни гама до два знака в две октави.
6. Затвърдяване свиренето на легато с лявата ръка, чрез разнообразен материал.
7. Годишен изпит: мажорна и минорна гама, етюд и две пиеси, от които едната в неравноделен размер.

Литература:

Втори и трети свитък на курса „Аз уча китара” - напреднали (издание от 1984 г.) и Христоматия - втори свитък (издание от 1986 г.); „Школа за китара” от П. Панайотов; наши или чужди издания на школи, сборници с пиеси, етюди и ансамбли.

Забележка: Желателно е обучението да се води на достатъчно качествена класическа китара от среден и по-висок клас!

ЧЕТВЪРТИ КЛАС

1. Такт ала бреве: 2/2.
2. Гами: мажорни и минорни (трите вида) до четири знака в две октави. Терци, сексти, октави и децими. Арпежи. Пръстово свирене на акорди (мелодия и акомпанимент), а също и свирене с перо. Изучаване основните форми и обръщения на мажорните и минорните акорди и септакорди с прибавена секста. Освен това акорди с повишена и понижена квинта, акорди със заменени тонове и каденци с изучените акорди.
3. Мелизми и флажолети.
4. Годишен изпит: гама, етюд и две пиеси, от които едната полифонична.

Литература:

Втори, трети, четвърти и седми свитък на курса "Аз уча китара" – напреднали; школите на Н. Ников; школата на П. Панайотов; наши или чужди издания с етюди, пиеси и ансамбли.

Методически указания:

При изпълнение на гамите да се използват различни начини за изпълнение (ритмични и артикулационни), като се работят в прогресивно нарастващи темпа. Съобразно възрастта и интересите на обучаваните, свиренето с перце може да се отложи за по-късен период, като се даде предимство на пръстовото свирене.

ПЕТИ КЛАС

1. Пълна разработка на гамите: терци, сексти, октави, децими, арпежи, каденци.
2. Тремоло. Стакато. Пицикато. Мелизми (групето, пралтрилер и трилер),
3. Темброви нюанси.
4. Свирене на по-сложни пиеси с перце. Изучаване основните форми и обръщенията на акордите с прибавена секста, акорди с повишена и понижена квинта, акорди със заменени тонове, нонакорди и каденци в изучаваните тоналности.
5. Годишен изпит: пълна разработка на мажорната и паралелната ѝ минорна гама, етюд и две пиеси, от които едната полифонична.

Литература:

Осемте свитъка на курса "Аз уча китара" – напреднали; школите на Н. Ников; школата на П. Панайотов; наши или чужди издания с етюди, пиеси и ансамбли.

Методически указания:

През този етап трябва да се повишава непрекъснато изпълнителското майсторство на обучаваните, като се дават подходящи пиеси, поставящи значителни проблеми както в техническо, така и в художествено отношение (има се предвид класическото пръстово свирене). По време на петата година започва подготовка на кандидатите за средните музикални училища. Посоченият и

разпределен за петте класа учебен материал може да бъде преминал и усвоен както за по-кратко, така и за по-продължително време (това зависи от индивидуалните качества и възможности на ученика).

СОЛФЕЖ

Обучението по солфеж има за задача:

-да развива музикалните способности на децата, музикален слух, музикална памет, ритмичен усет, музикално въображение;

-да възпитава любов към музиката посредством образци от народното и композиторското творчество;

-да формира и развива художествен вкус;

Всички дейности и форми на работа произтичат и са в тясна връзка с живата музика. Уменията, навиците и знанията, които децата придобиват при обучението по солфеж, трябва да им помагат при заниманията по инструмент и да разширят музикалния им кръгзор.

Учебното съдържание, изложено по раздели в програмата е в най-тясна връзка с възприемането и възпроизвеждането на музика.

При обучението по солфеж се използват главно следните музикални дейности:

1. музикалнослухов анализ;

2. солфежиране и интонационни задачи;

3. музикални диктовки.

Наред с тях, при уроците намира широко приложение транспонирането и някои други дейности като детско музикално творчество, детски учебни музикални игри.

В процеса на занятията всички тези дейности трябва да се намират във взаимна връзка, в логически обоснована последователност, обединени от темата на урока и да се основават на определени теоретични знания. В резултат на това децата придобиват редица практически навици:

-умение да възприемат емоционално музикално изразните средства и музикалното съдържание правилно,

-точно и изразително да пеят и солфежират,

-да запомнят и възпроизвеждат точно с глас чути откъси и мелодии от различни тонове без или с прост акомпанимент,

-правилно да се ориентират в музикалнослуховия анализ,

-да записват музикални диктовки и да свързват музикалнотеоретичните си знания с практически задачи.

УДАРНИ ИНСТРУМЕНТИ

Кандидатите по специалността "Ударни инструменти" се приемат от 6 годишна възраст – подготвителен клас и първи клас на общообразователното училище.

Приемен изпит: Проверка на слуха, откриване на метроритми, проверка на рефлексите и физиологичните данни на кандидата.

Подготвителен клас – Постановка. Подражателни упражнения и слухови игри. Детски пиеси с акомпанимент на пиано от Метроритмичен буквар от Добри Палиев – Влак, Часовник, Стар слон, Мелница

ПЪРВИ КЛАС

Малък барабан.

Удари на двете палки едновременно. Удари на двете палки една след друга. Удари на палките по две - (парадидли). Триоли с тактуване на крак. Осмини с тактуване на крака. Шестнадесетини с тактуване. Овлабяване на две осмини и триоли в поредица от 4 групи осмини и 4 групи триоли. Овлабяване на четири шестнадесетини и триоли в групи по четири. Народни размери - 5/8, 7/8, 8/8, 9/8, 11/8 с тактуване на крака от Метроритмичен буквар - пиеси – Мотоциклет, Тарантела, Бягане, Заек

ВТОРИ КЛАС

Малък барабан.

Народни размери: 11/8, 13/8, комбинирани тактове. Етюди с четвъртини и осмини (Метроритмичен буквар - Д. Палиев) Пиеси – Пайдушко хоро, Ръченица, Дайчово хоро и Гугутка.

Ксилофон.

Постановка. Удари на двете палки едновременно. Упражнения за овлабяване на грифа в една октава. Свирене на известни детски песни от Буквар за ксилофон – Мария Палиева и пиеси за ксилофон от Небойша Живкович

ТРЕТИ КЛАС

Малък барабан.

Упражнения в народни размери. Технически упражнения в шестнайсетини ноти триоли и ноти с точки.

Ксилофон.

Гами до мажор и ла Минор. Технически упражнения. Пиеси: Пайдушко хоро, Тарантела.

Комплект барабани.

Начални упражнения – парадидли, упражнения за голям барабан с педал.

ЧЕТВЪРТИ КЛАС

Малък барабан.

Упражнения в 6/8, 3/8, 9/8. Технически упражнения за напреднали –форшлаг, акценти и синкопи, тремоло. "Етюди за малък барабан с акомпанимент на пиано" - Д. Палиев (средна трудност) - "Воденичка", "Северняшко хоро", "Марш".

Ксилофон.

Гами до 2 знака. Технически упражнения ("Ръководство за ксилофон" - Д. Палиев) в терци сексти и октави; Етюди - от 1 до 6. Пиеси - Снежинки, Копаница, Валс.

Комплект барабани –Основни Rock упражнения

ПЕТИ КЛАС

Малък барабан.

Упражнения в 32 вторини. Упражнения за тремоло. ."Етюди за малък барабан с акомпанимент на пиано" - Д. Палиев (средна трудност) - "Ръченица", "На хорото", "Зазъбица", "Баба Яга"

Ксилофон.

Гами до 4 знака. Технически упражнения. Етюди - от 6 до 12. Пиеси - "Право хоро", "Въртележка", "Полка".

Комплект барабани.

Технически упражнения и етюди от Петър Цанков – 2, 4, 5

ШЕСТИ КЛАС

Малък барабан.

Етюди от "Школа за малък барабан" - Д. Палиев . Упражнения за тремоло с всички трудности в неравноделни размери. Етюди с акомпанимент - "Малкия Том, "Криво хоро", "Събуждане".

Ксилофон.

Етюд с всички елементи (от 1 до 7) . Пиеси - "На поход", "Надбягване", "Криво хоро".

Комплект барабани.

Упражнения в стил диско и фънк ритъм, Етюди от П. Цанков – 1, 3 , 6

СЕДМИ КЛАС

Малък барабан.

Етюди N 5 и N 2 с акомпанимент на пиано – Дайчово хоро, Движение.

Ксилофон.

Етюди с всички елементи, без да се гледа инструмента - от № 6 до 12. Пиеси - "Малкото мече", "Скерци", "Пъстрата птичка", "Пиеса", " Весела Полка".

Тимпани.

Постановка. Технически упражнения за два тимпана. Етюди - от № 1 до 14.

Маримба. – Постановка за 4 палки. Мажорни, минорни, увеличени и умалени акорди.

Комплект барабани.

Упражнения за латино и джаз ритми. Пиеса за комплект барабани – “Beat the beat“ от Зигфрид Финк.